

PROGRAM RANOG OTKRIVANJA RAKA VRATA MATERNICE U ISTARSKOJ ŽUPANIJI

Mr.sc.Danijela Lazarić-Zec, dr.med.

06.2015.

ZAVOD ZA JAVNO ZDRAVSTVO ISTARSKE ŽUPANIJE
ISTITUTO DI SANITÀ PUBBLICA DELLA REGIONE ISTRIANA
HR- 52100 Pula, Nazorova 23

Kontekst i znanstvena opravdanost

- Na sastanku ministara zdravstva Europske unije u Lyonu 2003. godine utvrđeno je da postoji dovoljan broj znanstveno utemeljenih podataka te time postoji opravdanost pokretanja organiziranih programa probira za kolorektalni rak kod žena i muškaraca te za rak dojke i rak vrata maternice kod žena.
- preporuka Vijeća EZ od 02.12.2003. godine (2003/878/EZ)
- Rezolucija o prevenciji i kontroli karcinoma (WHA, 58.22, “Cancer prevention and control”) - Svjetska zdravstvena skupština 2005. godine
- Europske smjernice za osiguranje kvalitete probira i dijagnoze raka dojke; debelog crijeva; vrata maternice
- Nacionalni programi ranog otkrivanja raka usvojeni na sjednicama Vlade RH:
 - dojke -29. lipnja 2006. godine;
 - debelog crijeva - 4.listopada 2007. ,
 - raka vrata maternice -15. srpnja 2010.
- Nacionalni protokoli - krajem 2012.

Nacionalni program ranog
otkrivanja raka vrata
maternice u Istarskoj županiji

Stanje u IŽ

- 22,5 žene + 14,6 žena ca in situ (cervikalna intraepitelijalna neoplazija – CIN – stupanj III sa ili bez spomena teške displazije) obolijevaju godišnje (prosjeak 2004.-2013.g.)
- u usporedbi s drugim zemljama Europe i Hrvatskom, IŽ nešto veća incidencija i mortalitet - RH incidencija (14,4/100.000) niža od zemalja regije, ali dvostruko viša od razvijenih zemalja (5-10/100.000);
- IŽ stope incidencije (21,0/100.000) slične istočnoeuropskim zemljama (20 i više/100.000).
- iznad 50 godina - 55,6% od ukupno novooboljelih je u ovoj dobi (žene koje rijede posjećuju ginekologa); udio ca in situ u ukupno oboljelima (ca i ca in situ zajedno) je u ovoj dobi 23,3% (kod mlađih žena je 51,9%)- što također ukazuje na kasnije otkrivanje ovog sijela raka kod žena u dobi 50+ g.
- umire 6,7 žena, gruba stopa 8,9/100.000 (prosjeak 2004.-2013.g.); 86,6% umrlih od ove bolesti su žene iznad 50 godina

- Oportunistički probir Papa-testom u RH - od 1950-tih g.
- Ginekolozi u PZZ (ugovor s HZZO-om) u IŽ u 2014. g.:
22.489 Papa-testova odnosno 22,7 Papa testova na 100 žena u skrbi
- Zbog ranije neorganiziranog programa probira u RH mnogim ženama Papa test češće ponavljan, a neke žene nisu godinama zakazale pregled
- Uredan PAPA nalaz - dovoljno je ponavljati ga svake 3 g.

Nacionalni program ranog otkrivanja raka vrata maternice

- žene u dobi 25-64 g. - IŽ 60.355 (popis 2011.)
- interval probira - svake 3 godine
- metoda probira - konvencionalni PAPA test
- cilj – obuhvat 85% žena (obavile same + na poziv)
- ZJZIŽ koordinira i poziva žene da se uključe
- ginekolozi u PZZ – ugovoreni s HZZO-om,
- citolozi OB Pula

- početak - studeni 2012.g.

Tijek provedbe

- Žene koje u posljednje 3 godine nemaju Papa test (podaci HZZO-a) - ZJZIŽ šalje ženama pismo podsjetnik
- U pismu priloženi kontakt podaci o izabranom ginekologu i radno vrijeme
- u pismu nije naveden termina pregleda kao što je to za mamografiju - žene same traže pregled kod svog izabranog ginekologa (osobno ili telefonom)
- Ženama koje nemaju izabranog ginekologa šaljemo pismo podsjetnik da ga izaberu (priloženi podaci o ginekolozima na njihovom području) i onda kod njega obave pregled
- Oko 60% žena u IŽ je obavilo pregled same, bez našeg poziva – procjena u suradnji s OB Pula (manji % kod starijih žena)
- Poslano do kraja 2014. 37.686 poziva (rođene 1948.-1987.); napravljeno oko 3.400 Papa testova (odaziv žena koje nisu bile 3 g. na PAPA testu - 10% - slično odazivu na ponovni poziv za mamografiju)
- Do kraja 2013. 34 abnorm. nalaza, 3 potvrđena raka
- Siječanj 2014.g. – dobili novu nekvalitetnu bazu (uključivala i žene koje smo već pozivali) – neke žene dobile 2 poziva

Novo u 2015.

- Pokrenuta je na nacionalnom nivou NPP (nacionalni preventivni programi) aplikacija - jedinstveni NPP sustav za sve medicinske djelatnike koji sudjeluju u njihovom provođenju, a naslonjena na bazu podataka HZZO-a i CEZIH-a
- za dosadašnje korisnike CEZIH-a (izabrani liječnik obiteljske medicine i ginekolog, patronažna sestra) - nadogradnja postojećih rješenja: mogu vidjeti da li je za određenog pacijenta/icu poziv poslan, da li se odazvala ili ne, motivacijski utjecati na njih da se uključe u NPP, upisati razloge neodaziva (pregled i/ili testiranje već je obavljeno ili je u obradi rak ili neki drugi razlog neodaziva vezan uz zdravstveno stanje) i sl.

Dodatne informacije:

Kod izabranog ginekologa

Ili

**Besplatni telefon ZZJZIŽ
0800-202-000 (pon-pet 7-15 sati)**